

1. SEMESTER - HOLD 13-3 - FORÅR 2013

Sidst opdateret den 01.04.12 - 2. version (Kim Nygaard) -

Sidst opdateret den 01.09.11 - 1. version (første udkast) -

Introduktion til semesterplan

Tider og temaer

Undervisningen afholdes fredage og lørdage fra kl. 10.00 - 17.00, søndage fra kl. 10.00 - 16.00. Frokost afholdes kl. ca. 13.00 - 14.00.

Der tages udgangspunkt i dagens undervisningstema som en vejledende overskrift for dagens forløb. Vælger en underviser at afvige fra semesterplanen, da skal der sendes en formålsrettet mail herom til holdet, så eventuelle misforståelser undgås. Denne mail sendes Cc til øvrige undervisere og uddannelsesleder.

Træningsgrupper og referater

Træningsgrupperne mødes (obligatorisk) 3 gange pr. semester med referatpligt. I alt 18 timers obligatorisk arbejde med mødepligt i træningsgrupperne. Træningsgrupperne skal arbejde med 1-2 terapeut-klient-øvespositioner hver gang de mødes, samt diskutere den obligatoriske litteratur. Fokuspunkterne er, at sætte sig ind i begrebsapparatet, samt at forholde sig personligt til det teorien - genkender jeg mig selv eller nære relationer i det læste. Spørgsmål til teorien kan bringes op i plenum. Træningsgruppearbejdet tager afsæt i form og struktur kendt fra undervisningen og gæsteklientarbejde. Vælger gruppen at arbejde med andet (evt. presserende problemstillinger), da redegøres der i referatet herfor.

Fokus for gruppereferaterne er ikke en nøjagtig og minutiøs gengivelse af mødet i træningsgruppen. Fokus for referatet skal være:

- [Hvad tager jeg med fra dette træningsgruppemøde?](#)
- [Hvad fylder mest?](#)
- [Er der noget jeg har brug for at tage op med underviseren ved næste undervisning?](#)

OBS! Referaterne er en orientering til underviserne. Underviserne giver ikke eksplicit feedback på de enkelte referater. Det er gruppens ansvar, at bringe temaer/problemstillinger ind i undervisningen. Referentens rolle er at samle de enkelte deltageres bidrag, og sende disse samlet (i alt max 1,5 sider). Overholdes ovenstående formalia for referatets omfang og indhold ikke, da afvises referatet.

Der afleveres gruppereferater til følgende undervisere, samt administrationen:

- Kim Nygaard mail@kimnygaard.dk
- Anita Knapæk anitaknapæk@yahoo.dk
- Claire Neger claire@claireneger.dk

- Ib Neubauer ibneubauer@hotmail.com
- Kirsten Øster kirstenoster47@hotmail.com
- Administration (Niels Møller) info@piaa.dk

NB! Der refunderes ikke for deltagerfravær). Ret til ændring af semesterplan forbeholdes.

22.+23.+24. februar	Ib Neubauer	Søndergade 64
---------------------	-------------	---------------

Obligatorisk Litteratur

- "Hvordan skal jeg få det sagt, introduktion til assertiv kommunikation", Christine Byriel, C.A. Reitzels forlag, 2000.

Supplerende litteratur

- Fog, Jette, Saglig medmenneskelighed, C.A. Reitzels Forlag, side 91-150

Tema I: introduktion til 1. semester - Præsentation, lærer, studerende

Træningsgrupper

Der etableres træningsgrupper, som skal arbejde med stillede opgaver gennem grunduddannelsen, teoriomsætning til konkret øvelsesarbejde, forberedelse af gruppeoplæg i undervisningen, skrive resumé af faglitterære bøger, m.v. Træningsgruppen skal igennem de to år udføre gensidigt øvelsesarbejde under nærmere instruktioner. Øvelsesarbejde skal refereres til hovedlærerne, som løbende holder sig orienterede i gruppernes proces og funktion. Træningsgrupperne har møde- og rapporteringspligt. Hovedlærerne har løbende kontakt med de etablerede grupper og evaluerer løbende gruppernes arbejde igennem alle semestre. Alle skal medbringe kalender for det kommende år, så gruppeaftaler kan indgås.

Valg af holdrepræsentant

Der vælges en holdrepræsentant som er forbindelsesled mellem lærere/administration. Holdrepræsentanten har forskellige praktiske opgaver: Sørge for at deltagerlister bliver ført, formidling af beskeder mellem hold og lærere, udarbejdelse af telefonliste med henblik på særlige meddelelser der skal hurtigt ud på holdet, formidling til lærerne fra holdet, m.v. Endvidere har holdrepræsentanten mandat til deltagelse i uddannelsesrådet.

OBS! Fagpersonlig målsætning

Der orienteres om udarbejdelse af fagpersonlig målsætning (FP). I skal, med udgangspunkt i skabelonen som I kan downloade fra Forum, gøre Jer tanker og skrive stikord ned til næste undervisningsgang. Ved anden undervisningsgang er der mulighed for en kort individuel vejledning på deres FP i plenum. Mellem anden og tredje undervisnings-weekend sendes de fagpersonlige målsætninger.

Tema nr. 2. - Introduktion til autentisk personlig kommunikation

Autentisk personlig kommunikation

Vi skal herefter arbejde med opmærksomhed og kontakt, personlig kommunikation og hovedelementerne i autentisk personlig kommunikation, med vægtning på at give og modtage feedback.

Uddannelsen sigter mod at formidle og afprøve psykoterapeutisk praksis, der bygger på teorier om interpersonelle processer, deres kommunikation og om de intrapsykeiske strukturer, som herved opstår.

De studerende undervises både teoretisk og gennem direkte, strukturerede oplevelser af sig selv og ”den anden” i professionelle relationer, hvor de studerende skiftevis er hhv. den professionelle og den, der modtager hjælp i relationen.

På 1. modul introduceres vores syn på sproget som det primære meningsskabende og meningsformidlende medium i denne form for psykoterapi. Vores hovedområde er det terapeutiske arbejde i og med interpersonelle processer i par, familier og grupper. Heri udgør processen mellem terapeuten og klienten kernen i undersøgelsen og i bearbejdningen af destruktive og fastlåste dynamikker.

Her-og-nu situationer i klient-terapeut-relationen og mellem familie- eller gruppemedlemmer opfattes i denne sammenhæng som rummende og som udtryk for tidligere erfaringer, især hvad angår ”manglende kongruens” (Rogers) hhv. ”ufærdige gestalter” (Perls).

Det personlige sprog er det væsentligste metodiske element i denne psykoterapeutiske retning. Det er både udtryk for, hvor langt terapeuten er kommet i bearbejdningen af egne ufærdige gestalter, og det er midlet til at rette opmærksomheden mod og fokus i terapien på klientens ufærdige gestalter. Klientens og terapeuten proces rummer mange lighedspunkter med relationen mellem spædbarnet og dens tilknytningsperson (Stern, ”Now-moments and psychotherapy”), som i den psykodynamiske tradition betegnes som ”overføring og modoverføring”.

Det personlige sprog som dialogisk metode sættes ind i rammen af denne ”to-personers-psykologi” (Fog), hvor begge parter gennemgår en udviklingsproces.

15. + 16. + 17. marts

Kim Nygaard

Søndergade 64

Obligatorisk Litteratur

- Espen Jerlangs ”Udviklingspsykologiske teorier”, specielt kapitlerne om Eriksson, Mahler, Maslow og Freud bør læses.
- Fog, Jette, Saglig medmenneskelighed, C.A. Reitzels Forlag, kap. 5

Supplerende litteratur

- En sikker base – tilknytningsteoriens kliniske anvendelser, John Bowlby, Det lille forlag, 1999.

Tema - Udviklingspsykologi og personlighedsdannelse, del 1. + forsvarsmekanismer

Formål: Forståelsen af udviklingen hos børn og unge op til voksentilværelsen, samt af den livslange udvikling igennem hele voksentilværelsen anses som en nødvendig forudsætning hos de studerende for at kunne arbejde terapeutisk med ændrings- og tilpasningsprocesser hos deres klienter.

Viden om normaludviklingens mange stier og muligheder skal give terapeuten en basis for at kunne reflektere over og evt. kontraktmæssigt at afgrænse udviklingsfremmende og kurative aspekter i terapien, samt for at kunne viderevisitere klienter, hvis problematikker kræver dette. Undervisningen vil blive perspektiveret i forhold til:

- Tegn på afvigende psykologisk personlighedsudvikling, psykopatologi og evt. prognose
- Undersøgelsesmetoder, relevante anvendelsesområder, behandlingsmetoder og teknikker
- Begrundelse for behandling (indikation) og begrundelse for at undlade behandling (kontraindikation)

Teori: De historisk mest betydningsfulde hovedretninger indenfor området vil blive præsenteret i oversigt, dvs. psykoanalysen (Freud) og dens tidlige og moderne udviklinger herunder, jeg-psykologiske (A. Freud, E.H. Erikson, Hartmann, Kris), objekt-relationsteoretiske (f.eks. M. Mahler, M. Klein, Winnicott, A. Miller), selvpsykologiske (f.eks. Kernberg, Kohut, Masterson, Ziehe), Jungs analytisk-psykologiske selv-begreb, humanistisk-psykologiske (Maslow) og socialpsykologiske teorier (med udgangspunkt hos G.H. Mead), samt aktuelle intersubjektive teorier som D. Stern, sammen med Bowlby's tilknytningsteori.

Metode: Udover teorigennemgang i form af oplæg/forelæsning fra underviseren, vil der blive gennemgået cases/vignetter fra de studerendes egen, både professionelle og personlige erfaringsbaggrund, for at forbinde teorierne med relevant praksis. Denne form for teori-praksis-refleksion vil både foregå i grupper og i plenum.

OBS! Fagpersonlig målsætning

Hver studerende skal ved studieårets begyndelse udarbejde en fagpersonlig målsætning for det kommende studieår (1. + 2. semester). Den fagpersonlige målsætning er et redskab til fagpersonlig proces. Denne kan revideres så ofte som den studerende finder det nødvendigt. Underviserne forholder sig imidlertid umiddelbart kun til den seneste reviderede/fremsendte version af den studerendes fagpersonlige målsætning, som fremsendes i slutningen af 2., 4., 6. og 8. semester.

Skabelon for fagpersonlig målsætning kan downloades fra forum/rekvireres på info@piaa.dk fra og med studiestart.

Den fagpersonlige målsætning sendes til hovedlærerne, samt administrationen:

- Axel Maychrzak am@ppx.dk
- Anita Knapek anitaknapek@yahoo.dk
- Claire Neger claire@claireneger.dk
- Ib Neubauer ibneubauer@hotmail.com
- Kirsten Øster kirstenoster47@hotmail.com
- Administration (Niels Møller) info@piaa.dk

12. april

Hanne Mette Ochsner Ridder

Risskov / Lecture

Klokken 10.00 – 16.00

Obligatorisk Litteratur

Esben Hougaard (2004) Psykoterapi – teori og forskning. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag.

Måske når du ikke at få læst hele bogen så her er **vigtige udpluk**:

- Kap. 2, s. 27-47: Hvad er psykoterapi.
- Kap. 3, s. 76-80: De psykoterapeutiske skoledannelsers videnskabelige forankring
- Kap. 4, s. 81-119: Empirisk udforskning af psykoterapi
- Kap. 6, s. 157-196: Forholdet mellem videnskab og praksis

Læs evt. også:

Kap. 8, s. 262-266: Psykoterapi som mening + Alternativ vs. prof. psykologisk behandling

Kap. 13, s. 559-562: Sandhed, mening og eksistens

Kap. 15, s. 618-622: Sammenhængen ml. problem og metodevalg + antropologiske dilemma

Kap. 15, s. 637-638: Hvor langt er vi nået?

Herudover kan følgende bøger anbefales – supplerende litteratur

- Christensen, G. (2003) Psykologiens videnskabsteori – en introduktion. Roskilde Universitets Forlag.
- Olsen, P.B. & Pedersen, K. (2003) Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog. Roskilde Universitets Forlag.
- Sohlberg, P. & Sohlberg, B.M. (2004) Erkendelsens former – videnskabsteori og forskningsmetode. Århus: Forlaget Klim.

Tema - introduktion til videnskabsteori for psykoterapeuter

Ved lektor fra Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet: Hanne Mette Ochsner Ridder

Forelæsningen er indrettet på, at forhåndskendskab til faget videnskabsteori for studerende ved PIÅ er meget varieret. Undervisningen vægter at give en *vedkommende og praksisnær undervisning* der lægger op til dialog og spørgsmål undervejs. Som en introduktion til undervisningen vil Hanne Mette beskrive sin egen indgang til videnskabsteori og give deltagerne indblik i egen forskning. Der vil inddrages eksempler fra psykoterapeutisk dokumentation og evidens, men også sikres at der nås en gennemgang af grundlæggende videnskabsteoretiske begreber.

Kort beskrivelse af temadag

Introduktion til videnskabsteori for psykoterapeuter

Psykoterapi defineres af bl.a. psykoterapeutforeningen som en *videnskabeligt* baseret psykologisk behandlingsmetode. Hvad menes der med at psykoterapi er *videnskabeligt* baseret? Hvad er videnskab og videnskabsteori? Ødelægges psykoterapiens værdier om nærhed, empati og intuition af en videnskabeliggørelse hvor terapeuten fjernes fra praksis og den reelle virkelighed ved akademisk teoretisering og rigide manualer? Eller er en videnskabeliggørelse nødvendig for en blåstempling af faget?

Introduktionen til videnskabsteori for psykoterapeuter foregår som en temadag med tre forelæsninger hvor der undervejs er plads til spørgsmål og diskussion. Underviser er Hanne Mette Ridder som er ansat som lektor i musikterapi og gerontologi ved Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet. Udover at forske i musikterapi indenfor gerontopsykiatrien underviser hun i bl.a. videnskabsteori på musikterapistudiet.

♣ Opgave

Vi går 10 år frem i tiden hvor du er blevet godt etableret som psykoterapeut. Du får en henvendelse fra det medicinske fagtidsskrift *Ugeskrift for Læger*. De er ved at redigere et temanummer om lige præcis den patient/klient-gruppe, som du arbejder med. De vil gerne have en artikel fra dig, da du har stor erfaring med psykoterapi med målgruppen, og fordi du har lavet en undersøgelse om psykoterapeutisk arbejde der klart viser at psykoterapi kan gøre en forskel.

Du skal nu skrive en synopsis om din undersøgelse som du forestiller dig at du ville præsentere den i ugeskriftet. Synopsen (som altså blot er en *forkortet udgave* af dine ideer til artiklen) skal højst fylde 2 sider. Giv en kort beskrivelse af klientgruppen (det kan være førskolebørn med ADHD, unge kvinder med alkoholmisbrug, teenage-drenge med anoreksi, lungecancer patienter, skolebørn der oplever tab...), definer hvilke behov ved netop denne klientgruppe du ønsker at sætte fokus på i psykoterapien. Hvad er det for problemer de har? Skriv herefter *kort* om - den måde du vil arbejde psykoterapeutisk på
- hvilken forandring hos klienten der er formålet med din intervention
- hvordan denne forandring kan observeres
- og endelig om den undersøgelse, du har lavet (altså, som vi forestiller os at du har lavet). Du har måske lavet en caseundersøgelse, interview, spørgeskemaundersøgelse, videoanalyse, gennemført tests før og efter, fået klienterne til at udfylde spørgeskemaer før og efter, eller noget helt andet... Beskriv din undersøgelse så detaljeret som muligt (indenfor pladsrammen).

Mail din synopsis til hanne@hum.aau.dk mærket: PIAA-dit-navn **senest fredag den 8. april 2011**. Besvarelserne vil blive inddraget (anonymt) i temadagen den 15. april.

Temadag: Introduktion til videnskabsteori for psykoterapeuter

Program

10.00-11.00 Velkomst. Introduktion til dagens forløb. Forelæsning I
11.00-11.15 Pause
11.15-12.15 Forelæsning II
12.15-13.15 Frokostpause
13.15-14.00 Oplæg til gruppediskussion, herefter gruppediskussion
14.00-14.30 Plenumdiskussion
14.30-14.45 Pause
14.45-16.00 Forelæsning III samt opsamling og afrunding

Forelæsning I: Hvad er Videnskabsteori?

Praktiske problemer, fantasifuld undren og opstillede teorier. Ontologi som handling og som viden.

Viden - videnstaxonomi.

Videnskabs-teoretiske beslutninger og -problemstillinger.

Teori, metode, empiri. Metateori.

Videnskabsområder: human-, natur- og samfundsvidenskab.

Erfaringsvidenskab: Empiri, teori.

Videnskabsteoretiske begreber.

- Erkendelsesinteresser og paradigmer
- Ontologi, epistemologi, metodologi, aksiologi
- Induktion, deduktion, abduktion
- Reliabilitet, validitet
- Beskrivelse, analyse, fortolkning
- Hypoteser og eksperimentelle metoder
- Forforståelse og humanistiske metoder
- Evidens, generalisering, statistisk signifikans
- Etik og formidling
- Kontekst, Metateoretisk Refleksion

Forelæsning II: Hvad er psykoterapeutisk forskning?

Opsummering af videnskabsteoretiske begreber.

Åbent/lukket system, non-specifikke faktorer/specifikke årsagssammenhænge

Videnskabsfilosofiske positioner: Positivism, fænomenologi, hermeneutik, etnografi, kritisk teori, systemteori, socialkonstruktivisme, holisme, m.m.

Videnskabelige forskningsmetoder, bl.a. tekstanalyse, forskningsinterview, casestudie, grounded theory, observation, kulturstudie, laboratorieforsøg, effektundersøgelse samt epidemiologisk, sundhedsstatistisk eller historisk undersøgelse.

Eksempler på kvantitative og kvalitative metoder, kontrol af variable, randomisering, generalisering.

Psykoterapi og videnskabelighed? Psykoterapeutisk forskning?

Gruppediskussion: problem → intervention → ændringsproces → effekt → effektmåling

Forelæsning III: Proces/effektforskning

Psykoterapeutiske meta-modeller.

Behandling, forandring, psykologisk/fysiologisk virkning

Evidensbaseret praksis, Cochrane-hierarkiet, Forskning i den terapeutiske alliance.

Placebo. Forventningsfaktorer.

Eksempler på anvendt forskning.

13. + 14. april

Claire Neger

Søndergade 64

Obligatorisk Litteratur

- Hostrup, Hanne, ”Gestaltterapi, indføring i gestaltterapiens grundbegreber”

Supplerende litteratur

- Perls, Goddman, Hefferline, Grundbog i gestaltterapi, Borgen 1997.

Tema – Terapeutisk principper – på et gestaltterapeutisk og oplevelsesorienteret grundlag

Formål

I arbejdet på at blive psykoterapeut er det vigtigt at lære, at komme i autentisk kontakt med klienterne. Dette betyder ikke alene at være fokuseret på klienten, men også at inkludere sig selv i samarbejdet. For at udvikle denne færdighed vil jeg lede øvelser i gestaltterapiens essentielle principper:

- Jeg/du
- her og nu
- kropsbevidsthed
- forgrund/baggrund
- kontaktgrænser
- Kontaktforstyrrelser

Teori

Se angivet litteratur.

Metode

Kort oplæg fra underviseren. Undervisningen vil centrere sig omkring en forholden sig til den obligatoriske litteratur og individuelle processer. Teorien kobles til egne erfaringer og indsigter. Øvelser af terapeutiske processer, der tager afsæt i den obligatoriske litteratur, for at træne den studerendes refleksion og opmærksomhed på egne processer i relation til klient eller gruppe.

Weekenden indledes med ”Akvariet”, hvor træningsgrupperne på skift er på gulvet. Træningsgruppereferater sendes senest 10 dage inden undervisningen afholdes

10. + 11. + 12. maj

Ib Neubauer

Fanø / Internat

OBS! Praktisk information vedr. indkvartering på Fanø

Indkvartering fredag formiddag. Holdet arrangerer selv mad, kaffe/te, medtager linned og aftaler hvem der rydder op efter frokost søndag 13.00 –14.00. Vi er bekendt med, at flere hold indgår aftale med restaurant Ambassaden om at levere mad.

OBS! Indkvartering på Beta og evt. ekstern overnatning, koordinerer holdrepræsentanten med Ib Neubauer på mail ibneubauer@hotmail.com

Undervisning

- *fredag 14.00 – 18.00*
- *lørdag 09.00 – 12.00 og 15.00 – 18.00*
- *søndag 09.00 – 13.00*

Obligatorisk litteratur

- Fog, Jette, Saglig medmenneskelighed, C.A. Reitzels Forlag, kap. 6 og kap. 11
- Pædagogisk relationskompetence, Jesper Juul og Helle Jensen, siderne 11-170
- Født vinder, Muriel James og Dorothy Jongeward,
 - kapitel 5, forælderrollen og forælder-ego tilstanden,

- kap. 6 barndommen og barnets egotilstand,
- kap. 7 Personlig identitet, kønsrolleidentitet, seksuel identitet.

Supplerende litteratur

- Juul, Jesper: "Dit kompetente barn", Schønberg, 18. opl. 1999.
- Kempler, Walter: "Oplevelsesorienteret familierapi" Apostrof, 1986.
- Juul, Jesper: "Familierådgivning", Schønberg, 98.

Tema – Familiesyn 1: genogrammer, familiesyn og relationskompetence

Formål

Et familiesyn indebærer, at vi lærer at se familien som den primære socialiserende kultur. Det er i familien børnene fødes ind mellem sine forældre og søskende, med deres individuelle biologisk udstyr (geneotype) og temperament. Det er i samspil med familien, dens regler, rammer, interaktioner, værdier og normer bliver afgørende for barnets helbred og livssyn.

Indhold

Det er igennem undersøgelser påvist, at familiesystemets evne til omsorg, beskyttelse, interaktion og ansvarlighed har alt afgørende betydning for hvorledes barnet på længere sigt kan trives som voksen. Udviklingspsykologiens begreber som selvfølelse og personlighedsdannelse har sin tidlige og vigtige begyndelse i familierelationen. Mange børn kommer igennem barndommen til at tage et større ansvar for familien end det er i stand til at bære.

Teori

Se angivet litteratur

Metode

Kort oplæg fra underviseren. Undervisningen vil centrere sig omkring en forholde sig til den obligatoriske litteratur og individuelle processer. Teorien kobles til egne erfaringer og indsigter. Øvelser af terapeutiske processer, der tager afsæt i den obligatoriske litteratur, for at træne den studerendes refleksion og opmærksomhed på egne processer i relation til klient eller gruppe.

Undervisningen vil være en vekselvirkning mellem teori og arbejde i mindre grupper.

- Hvordan ser din familie ud, hvad karakteriserer den og hvilke mønstre bliver du opmærksom på?
- Efter demonstration i plenum arbejdes i grupperne med familiegenogrammerne.

1. + 2. juni

Ib Neubauer

Søndergade 64

Obligatorisk litteratur

- Fog, Jette, Saglig medmenneskelighed, C.A. Reitzels Forlag, kap. 6 og kap. 11
- Pædagogisk relationskompetence, Jesper Juul og Helle Jensen, siderne 11-170
- Født vinder, Muriel James og Dorothy Jongeward,
 - kapitel 5, forælderrollen og forælder-ego tilstanden,
 - kap. 6 barndommen og barnets egotilstand,

- kap. 7 Personlig identitet, kønsrolleidentitet, seksuel identitet.

Supplerende litteratur

- Juul, Jesper: "Dit kompetente barn", Schønberg, 18. opl. 1999.
- Kempler, Walter: "Oplevelsesorienteret familierapi" Apostrof, 1986.
- (Anvendes igennem uddannelsen og som obligatorisk litteratur 3. År)
- Juul, Jesper: "Familierådgivning", Schønberg, 98.

Semesterafslutning

Formål

Vi skal arbejde med trivslen i træningsgrupperne og se tilbage på semestret. Formålet er at følge (og videreudvikle) den studerendes faglige og personlige proces, samt integrering af teori i det faglige og personlige arbejde.

Indhold / teori

Overordnet arbejdes der ud fra semestrets obligatoriske litteratur, hvor fokus vil blive lagt på udviklings- og personlighedspsykologiske perspektiver. Dette ved at have fokus på, hvordan påvirkningen fra vores primære familiesystem har formet og påvirker den måde vi indgår (eller ikke indgår) i relation med andre på.

Metode

Ved at have vores egen personlighed og fungerer i verden som genstandsfelt for vores opmærksomhed, trænes den fagpersonlige relationskompetence, herunder evne til kontakt (med sig selv og andre), at udtrykke hvad vi mærker, oplever og tænker på en assertiv måde,

Der tages udgangspunkt i følgende spørgsmål

- Hvad har jeg at give, som jeg ikke får frem?
- Er der nogen sammenfald mellem min funktion i den oprindelige familie og funktionen i træningsgruppen?
- Øvelsesarbejde i træningsgrupperne under supervision.
- Introduktion til 2. semester.

Orientering vedr. brug af eksterne lokaler på Ryesgade 29, 3. sal

Lokalerne er beliggende på adressen er Ryesgade 29, 3. sal, der ligger mellem Århus Hovedbanegård og PIÅ. Fra Banegården er der cirka 1-2 minutters gang mod PIÅ. Fra PIÅ er der cirka 5 minutters gang mod banegården.

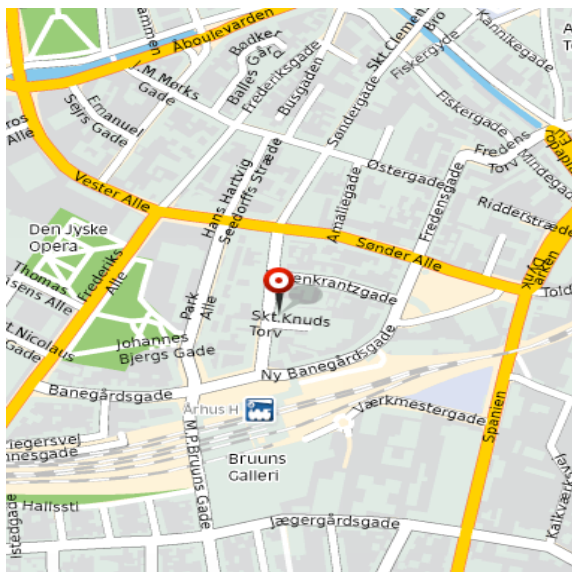
Det er dagens underviser der har nøgle og låser op. Det er tilladt at bruge venterum og regnskabslokale som grupperum. Er regnskabslokalet mod forventning låst, da ligger nøglen i øverste skuffe i personalekøkkenet

I tilknytning til undervisningslokalet er der et køkken inklusiv køleskab.

Det er vigtigt, at I stabler stolene i undervisningslokalet og frokoststuen (grupperum) efter endt undervisning. Dette da der er rengøring umiddelbart efter I forlader lokalerne.

NB: At stolene evt. er sat frem når I kommer er ment som en hjælp til Jer - ikke et resultat af, at andre har glemt at stable dem.

OBS! Der er rygeforbud i hele opgangen. Rygning er derfor kun tilladt i gården eller på gaden

Fanø / orientering vedr. internatophold på kursuscenter Beta

OBS! Indkvartering på Beta og evt. ekstern overnatning, koordinerer holdrepræsentanten med Ib Neubauer på mail ibneubauer@hotmail.com

Adresse:

Kursuscenter Beta, Ved skibsværftet 2.
6720 Nordby, Fanø.

- Transport kan foregå med tog til Esbjerg. Reservation kan foretages ved DSB på tlf. 70 13 14 15
- Fra togstationen kører bus nr. 5 ned til færgen.
- På Fanø er der 7 minutters gang (eller 2 min i taxa) fra fæргеlejet til Beta
- Gå / kør fra fæргеlejet mod syd (langs vandet) indtil du når til Havnevej, hvor stormflodspælen står. Gå gennem slusen forbi ”Fanø Fisk”, som er nabo til Beta.
- Der er parkeringspladser bag Beta (mod vandsiden).
- Indgangen ligger i bygningens sydlige ende.

Du skal selv medbringe sengelinned (lagen, dynebetæk og hovedpudebetæk) og håndklæde.

Ved ankomst på kursuscenter Beta vil der være viskestykker, små håndklæder, opvasketabs og -sæbe, toiletpapir og køkkenruller.

Der vil som udgangspunkt ikke være nogen forplejning/nogle madvarer, ud over salt & peber, te osv., som tidligere kursister har efterladt. Brugsen ligger 5 min. gang fra Beta.

Ambassaden

Nogle hold indgår aftale med restaurant Ambassaden om at levere mad. En ordning vi kun har hørt godt om.

LITTERATURLISTE 1. SEMESTER

Evt. udgået litteratur kan downloades via forum. Hvis ikke den udgåede litteratur findes på forum, skriv da en mail til Niels Møller på info@piaa.dk

***NB:** Identisk litteratur kan gå igen og optræde under forskellige temaer. Dette er ikke en fejl.*

Obligatorisk litteratur

Byriel, Christine, *Hvordan skal jeg få det sagt, introduktion til assertiv kommunikation*, C.A. Reitzels forlag, 2000.

Cullberg, Johan, *Dynamisk psykiatri*

Fog, Jette, *Saglig medmenneskelighed*, C.A. Reitzels Forlag, 1998

Hostrup, Hanne: ”*Gestaltterapi*”, Hans Reitzels Forlag, 1999.

[Hougaard, Esben, Psykoterapi, teori og forskning, Dansk Psykologisk Forlag, 2004](#)

Jerlang, Espen ”*Udviklingspsykologiske teorier*”, specielt kapitlerne om Eriksson, Mahler, Maslow og Freud bør læses.

James, Muriel og Jongeward, Dorothy ”*Født vinder*,

Juul, Jesper: ”*Dit kompetente barn*”, Schönberg, 18. opl. 1999.

Juul, Jesper og Jensen, Helle Pædagogisk relationskompetence Apostrof, 2002.

Supplerende litteratur

Bowlby, John, *En sikker base – tilknytningsteoriens kliniske anvendelser*, Det lille forlag, 1999.

Juul, Jesper: ”*Familierådgivning*”, Schönberg, 98.

Kempler, Walter: ”*Oplevelsesorienteret familierapi*” Apostrof, 1986.

Perls, Goddman, Hefferline, *Grundbog i gestaltterapi*, Borgen 1997.

Supplerende litteratur til forelæsning i videnskabsteori

- Sohlberg, P. & Sohlberg, B.M. (2004) *Erkendelsens former – videnskabsteori og forskningsmetode*. Århus: Forlaget Klim.
- Christensen, G. (2003) *Psykologiens videnskabsteori – en introduktion*. Roskilde Universitets Forlag.

- Olsen, P.B. & Pedersen, K. (2003) Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog. Roskilde Universitets Forlag.